

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ

COMPETENCE FORMATION OF FUTURE COMPUTER SCIENCE TEACHERS WHEN STUDYING INTERNET TECHNOLOGIES

У будь-якій сфері діяльності людини необхідні фахівці з високим рівнем знань, умінь, навичок і певними особистісними якостями. Наразі рівень фахівців визначається за тим, якими компетентностями володіють фахівці. Тому формування компетентностей у майбутніх учителів є головним завданням сучасної вищої освіти.

У статті проаналізовано словникові джерела й наукові праці щодо тлумачення поняття «компетентність», яке визначено як сукупність професійних знань, умінь, навичок. Розкрито сутність компетентностей відповідно до напрямку діяльності фахівців, зокрема таких, як професійна, спеціальна, інформаційна, інформаційно-комунікаційна, цифрова, математична, дослідницька, проектно-технологічна, соціальна, соціально-психологічна, диференційно-психологічна, аутопсихологічна. Визначено компетентності, які пов'язані з компонентами готовності майбутніх учителів інформатики до застосування інтернет-технологій у професійній діяльності.

Проаналізовано Проект Стандарту вищої освіти України спеціальності 014 «Середня освіта» предметної спеціалізації «Інформатика» (2017 р.), Освітньо-професійну програму «Середня освіта: інформатика» за спеціальністю 014 «Середня освіта» предметної спеціальності 014.09 «Інформатика» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» (2019 р.) відповідно до вивчення інтернет-технологій.

Виділено та охарактеризовано компетентності, які формуються в студентів під час вивчення навчальної дисципліни вільного вибору студентів «Інтернет-технології»: професійна компетентність, спеціальна компетентність, диференційно-психологічна компетентність, методична компетентність, аутопсихологічна компетентність, соціально-психологічна компетентність, інформаційна компетентність, соціальна компетентність, комунікативна компетентність, технологічна компетентність, проектно-технологічна компетентність. Описано, як формуються зазначені компетентності в майбутніх учителів інформатики.

Ключові слова: професійна компетентність, інформаційна компетентність, комунікативна компетентність.

Specialists with high level of knowledge, abilities, skills and personal qualities are needed in any sphere of human activity. At present, the level of specialists is determined by what competencies the specialists possess. Therefore, the formation of competences in future teachers is the main task of modern higher education.

The article analyzes the vocabulary sources and scientific works on the interpretation of the concept of "competence", which is defined as a set of professional knowledge, abilities and skills. The essence of competences according to the direction of activity of specialists is disclosed, in particular, such competencies as professional, special, informational, information-communication, digital, mathematical, research, project-technological, social, social-psychological, differential-psychological, autopsychological. Competencies related to the components of future computer science teachers' willingness to use Internet technologies in their professional activity are identified.

The project of the Higher Education Standard of Ukraine specialty 014 Secondary education of subject specialization Informatics (2017), Educational-professional program "Secondary education: Informatics", specialty 014 Secondary education subject specialty 014.09 Informatics of the field of knowledge 01 Education / Pedagogy (2019), respectively to the study of Internet technologies.

The competences that are formed in students in studying the discipline of free choice of students of "Internet technology" are distinguished and characterized: professional competence, special competence, differential-psychological competence, methodological competence, autopsychological competence, social-psychological competence, information competence, social competence, communicative competence, technological competence, project-technological competence. Describes how these competencies are formed in future computer science teachers.

Key words: professional competence, information competence, communicative competence.

УДК 378+004.77

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.1-46>

Дущенко О.С.,

викладач кафедри математики, інформатики та інформаційної діяльності

Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Сучасний світ характеризується появою нових технологій, експериментів у всіх сферах діяльності, тому потрібними стають фахівці, які володіють компетентностями, необхідними для якісного виконання професійних обов'язків. Відповідно й учителі мають бути готовими до реалій сучасного світу, до виконання своєї роботи на найвищому рівні. У зв'язку з цим викладачам ЗВО потрібно все зробити для формування компетентностей майбутніх учителів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Компетентнісний підхід до навчання не є новим, він достатньо досліджений, проте й досі цікавить бага-

тьох учених, зокрема до таких належать М. Айзенбарт, Н. Батечко, Г. Генсерук, Е. Дібрівна, Ю. Костєва, І. Кубенко, Л. Куликова, Н. Зіненко, Л. Лазаренко, С. Лейко, О. Ємчик, Н. Маковецька, І. Нестеренко, О. Плахотнік, І. П'янкоська, Г. Ткачук, С. Ягупець, О. Ярошенко та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри увагу вчених до компетентнісного підходу проблему формування компетентностей у межах окремих навчальних дисциплін досліджено недостатньо.

Мета статті полягає в тому, щоб виділити та схарактеризувати компетентності майбутніх

учителів інформатики, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни вільного вибору студентів «Інтернет-технології».

Виклад основного матеріалу. Спочатку розглянемо поняття «компетентність». В Академічному тлумачному словнику [2] поняття «компетентність» подається в значенні «компетентний», тобто: 1) «який має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний; тямущий»; 2) «який має певні повноваження; повноправний; повновладний» [2]. А в Сучасному тлумачному психологічному словнику «компетентність» розуміється як «психосоціальна якість, яка означає силу й упевненість, що виходять із почуття власної успішності й корисності, які дають людині усвідомлення своєї спроможності ефективно взаємодіяти з оточенням» [22, с. 203]. У Педагогічному словнику виділяють педагогічну компетентність, яка тлумачиться як «сукупність знань, умінь, навичок, які потрібні педагогу для успішного виконання його функцій навчання, виховання, розвитку особистості дитини; володіння вчителем відповідною сумою знань, умінь і навичок, що визначають сформованість його педагогічної діяльності, спілкування та особистості вчителя як носія певних цінностей, ідеалів та педагогічної свідомості» [20, с. 45], та професійну компетентність, яка тлумачиться як «інтегральна характеристика особистості, що визначає здатність розв'язувати професійні проблеми й завдання, що виникають у реальних ситуаціях професійної діяльності, з використанням знань, професійного й життєвого досвіду, цінностей та схильностей» (А. Тряпціна) [20, с. 45–46]. Отже, компетентність – знання; сукупність знань, умінь, навичок; психосоціальна якість; інтегральна характеристика особистості. Будемо розуміти компетентність як сукупність професійних знань, умінь, навичок.

Проаналізуємо думку вчених про поняття «компетентність». Так, І. Кубенко вважає, що компетентність включає знання, уміння, якості (ініціативність, здатність до співробітництва, роботи в групах, уміння оцінювати ситуацію, логічно мислити, знаходити, вибирати та аналізувати інформацію) [10, с. 2].

На думку О. Плахотнік, поняття «компетентність» є ширшим поняття «знання», «уміння», «навички», оскільки містить усі сторони діяльності (знань, операційно-технологічну, ціннісно-мотиваційну) [18, с. 264]. Суголосна з цією думкою і Ю. Костєва [9, с. 220], оскільки поняття компетентності «концентрує у собі спрямованість особистості, її здатність до подолання стереотипів, передбачення проблем, до гнучкості мислення» [9, с. 220]. О. Плахотнік визначає компетентність як «інтегральну характеристику особистості, яка визначає її здатність розв'язувати проблеми й типові завдання, що виникають у реальних життєвих ситуаціях, у різних сферах діяльності на основі використання знань, навчального й життє-

вого досвіду та відповідно до засвоєної системи цінностей» [17, с. 264].

Ю. Костєва підкреслює, що компетентність є складником професійної культури [9, с. 219], «результативно-діяльнісною характеристикою освіти» [9, с. 220].

Г. Ткачук також відносить до основи компетентності сукупність знань, умінь, навичок, особистісних і професійно важливих якостей [21, с. 218]. Компетентність є «освітнім результатом особистості» [21, с. 219].

С. Лейко тлумачить компетентність як «якість особистості, її певне надбання, що ґрунтується на знаннях, досвіді, моральних засадах і проявляється в критичний момент за рахунок умінь знаходити зв'язок між ситуацією та знаннями, у прийнятті адекватних рішень нагальної проблеми» [13, с. 133].

За словами Л. Куликової, Н. Зіненко «компетентність охоплює не тільки здібності, а й внутрішню мотивацію, яка не входить до поняття здатності як така» [11, с. 102].

Свою чергою І. Нестеренко визначає компетентність як «набуту характеристику особистості, як складне особистісне утворення, що складається зі знань, умінь і навичок, що дають змогу ефективно функціонувати в новій діяльності, приймати самостійні рішення та діяти, спираючись на отримані знання й досвід [15, с. 75].

М. Айзенбарт розглядає поняття «компетентність» і «компетенція», визначаючи компетенцію як «сферу відносин між набутими знаннями та практичною діяльністю людини», а компетентність як «комплекс сформованих компетенцій, що застосовуються в усіх сферах діяльності людини» [1, с. 90]. На думку вченої, результат набуття компетенцій є компетентність, яка, на відміну від компетенції, передбачає особистісну характеристику, ставлення до предмета діяльності. Компетентності вихованець набуває не лише під час навчання, а й за допомогою засобів неформальної освіти, внаслідок впливу середовища. Це набута характеристика особистості, що сприяє успішному входженню в життя сучасного суспільства, інтегрований результат, що передбачає зміщення акцентів з накопичення нормативно визначених знань, умінь, навичок до формування й розвитку в дітей здатності практично діяти, застосовувати досвід успішної діяльності в певній сфері [1, с. 89].

На думку С. Ягупець, оцінювання професіоналізму вчителя відбувається якраз за компетенціями фахівця [23, с. 3]. Учений вказує на те, що кваліфікація й компетентність є «своєрідними соціально-трудоовими характеристиками, які визначають межі, що окреслюють рівень функціональних дій у професії» [23, с. 3]. Автор конкретизує компетентності і компетенції як «укрупнені інтегральні дидактичні одиниці, використання яких дає змогу суттєво зменшити час на засвоєння нового теоретичного матеріалу й опанування навичками роботи» [23, с. 3]. Отже, компетент-

ність – результат набуття компетенцій [23, с. 6]. Ця думка вченого суголосна з поглядами М. Айзенбарт.

Н. Батечко та Е. Дібрівна визначають, що «поряд з конкретними знаннями й навичками компетентнісний підхід передбачає формування здатності до самоосвіти, пізнання, удосконалення професійної компетентності, готовності до набуття нових професійно важливих якостей» [3, с. 53].

Отже, бачимо, що вчені визначають компетентність як знання, уміння, навички, якості (І. Кубенко, Ю. Костєва, О. Плахотнік, Г. Ткачук); особистісну характеристику (М. Айзенбарт, І. Нестеренко, О. Плахотнік, С. Ягупець); особистісну якість (С. Лейко, Г. Ткачук); складне особистісне утворення (І. Нестеренко).

Розглянемо думки вчених щодо компетентностей відповідно до напрямку діяльності фахівців. Так, Г. Ткачук визначає професійну компетентність як «систему теоретичної та практичної готовностей фахівця до ефективної самореалізації в навчальній діяльності, що реалізується через парадигму професійно значущих знань, умінь, якостей, здібностей, схильностей й досвіду професійної діяльності» [21, с. 219]. Учена вказує на те, що «професійна компетентність учителя інформатики будується на визначенні, опануванні й демонстрації технічних умінь, що являє собою сформовану здатність виконувати певну технічну діяльність, яка реалізується на основі раніше набутих знань і досвіду студентів» [21, с. 220].

О. Ємчик тлумачить інформаційно-комунікативну компетентність як «компонент загальної педагогічної культури, найважливіший показник професійної майстерності та відповідності світовим стандартам у галузі освіти» [8, с. 162].

Своєю чергою І. П'янковська [19] виділяє два підходи (європейський і вітчизняний) до визначення компонентів професійної компетентності майбутніх учителів, до яких учена відносить спеціальну й професійну (уміння вести дослідницьку роботу, що є частиною професійного розвитку), методичну (уміння самостійно навчатися набувати культуру навчання протягом життя), соціально-психологічну (уміння злагоджено працювати в колективі), диференційно-психологічну (уміння аналізувати свою діяльність), аутопсихологічну (уміння критично оцінювати свої методи) компетентності [19, с. 158].

Г. Генсерук розуміє цифрову компетентність як «важливий компонент професійної компетентності сучасного педагога» [4, с. 13]; цифрова компетентність «поєднує знання й уміння використовувати цифрові технології для організації освітнього процесу, критично оцінювати інформаційні ресурси та їх застосування в майбутній професійній діяльності, застосовувати технологічні інновації» [4, с. 13]. На думку вченої, «важливою передумовою формування цифрової компетентності є готовність майбутніх фахівців до оволодіння й застосування цифрових технологій» [4, с. 13].

Н. Батечко та Е. Дібрівна вважають, що математична компетентність «передбачає вміння математично обґрунтувати, розуміти математичні доведення, спілкуватися математичною мовою, використовувати математичні дані та графіки» [3, с. 55]. Автори підкреслюють, що «математична компетентність обумовлює впевнене критичне й відповідальне використання цифрових технологій», «що включає цифрову та інформаційну грамотність, комунікацію та співпрацю, створення цифрового контенту (програмування), кібербезпеку та інше» [3, с. 55].

Процес розвитку дослідницької компетентності О. Ярошенко характеризує як «сукупність послідовних етапів: започаткування, становлення, продуктивного розвитку, створення наукової школи науково-педагогічного працівника» [24, с. 39].

Під комунікативною компетентністю викладача Н. Маковецька розуміє здатність до організації спілкування, основою якого є розуміння спілкування, уміння висловлюватись та слухати [14, с. 168]. Учена виділяє ще інтерактивну компетентність викладача, яку визначає як здатність до організації інтерактивної взаємодії на основі інтенсивних технологій та вміння керувати командною діяльністю [14, с. 168], перцептивну (як уміння навчати сприймати одне одного, формування взаєморозуміння) [14, с. 168] і технічну (наявність знань, умінь використання інтенсивних ігрових технологій) [14, с. 168].

Л. Лазаренко, розглядаючи іншомовну комунікативну компетентність, визначає її як «динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, що визначають здатність особи успішно здійснювати професійну діяльність в іншомовному комунікативному середовищі; забезпечувати комунікативну мовленнєву поведінку згідно з завданнями конкретно ситуацій іншомовного спілкування; установлювати й підтримувати професійні контакти з людьми іншомовного середовища; здатність фахівця до продуктивної професійної комунікації» [12, с. 58].

С. Ягупець [23, с. 4] виділяє такі компетентності:

- проєктно-технологічну компетентність, яку визначає як здатність до усвідомлення, привласнення й реалізації інструкції, технологічного опису, алгоритму діяльності, установки на дотримання технології діяльності;

- інформаційну компетентність як здатність до інтерпретації, систематизації, критичного оцінювання, аналізу інформації відносно до завдання, надання аргументованих висновків, використання інформації під час планування, реалізації діяльності в залежності від умов, структурування інформації, різноформатного її представлення, у тому числі на різних носіях інформації;

- соціальну компетентність як здатність людини до співвідношення прагнень з інтересами інших, використання ресурсів інших особистостей чи

соціальних груп з метою виконання завдань, продуктивної взаємодії з оточенням, аналізу суперечностей;

– комунікативну компетентність як готовність до постановки й досягання комунікативних цілей (отримання інформації, подання й відстоювання позиції як на виступах, так і в діалозі) з повагою до людських цінностей.

Отже, окреслюючи певну компетентність, учені розуміють її як знання, уміння, якості, здібності (Н. Батечко, Г. Генсерук, Е. Дібрівна, Л. Лазаренко, Н. Маковецька, І. П'янковська, Г. Ткачук, С. Ягупець); компонент професійної компетентності (Г. Генсерук, О. Ємчик, І. П'янковська); готовність (Г. Ткачук, С. Ягупець);

Нами було виділено такі компоненти готовності майбутніх учителів інформатики до застосування інтернет-технологій у професійній діяльності: мотиваційний, змістово-операційний і контрольньо-оцінний [7]. Визначимо, які компетентності пов'язані із компонентами готовності майбутніх учителів інформатики до застосування інтернет-технологій у професійній діяльності.

Відповідно до Проекту Стандарту вищої освіти України спеціальності 014 «Середня освіта» предметна спеціалізація «Інформатика» (2017 р.) [18] до компетентностей випускників [18, с. 5–6] належать такі:

1) загальні компетентності – здатність до застосування набутих знань у практичних ситуаціях; здатність до адаптації та дій в новій ситуації [18, с. 5–6] (змістово-операційний компонент);

2) предметні (спеціальні фахові) компетентності – здатність до застосування сучасних методів й освітніх технологій навчання; здатність до формування вмінь безпечної діяльності учнів у комп'ютерній мережі [18, с. 6] (змістово-операційний компонент).

До умінь випускників відносять такі: здатність до застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій на уроках, у позакласній і позашкільній роботі; здатність до організації діяльності учнів на уроках з дотриманням правил і рекомендацій щодо збереження здоров'я школярів; впровадження засобів, методів захисту інформації та безпеки в Інтернеті; здатність до самостійного вивчення нових питань інформатики й методики навчання інформатики [18, с. 8] (мотиваційний, змістово-операційний компоненти); інтегрування знань, здійснення аналізу й порівняння педагогічних технологій, застосування логічних принципів побудови гіпотез і доведення [18, с. 8] (контрольно-оцінний компонент).

До комунікацій випускника належить здатність до адекватного поведіння в медіаінформаційному середовищі [18, с. 8] (контрольно-оцінний компонент).

В Освітньо-професійній програмі «Середня освіта: інформатика» за спеціальністю 014 «Середня освіта» предметною спеціальністю 014.09 «Інформатика» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

2019 року Ізмаїльського державного гуманітарного університету (ІДГУ) [16, с. 6–7] виділяють такі компетентності:

1) загальні компетентності – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел і різними способами; здатність до міжособистісного спілкування, самокритики, навички роботи в команді [16, с. 6] (контрольно-оцінний компонент); здатність до застосування знань у практичних ситуаціях [3, с. 6] (змістово-операційний компонент); здатність до опанування нових знань і продовження професійного розвитку [16, с. 6] (змістово-операційний і мотиваційний компоненти);

2) фахові компетентності – здатність до професійного і раціонального використання комп'ютерної техніки й комунікаційного обладнання, сучасних інформаційно-комунікаційних та інтернет-технологій в освітньому процесі й професійній діяльності; здатність до розроблення, досліджування, реалізації мовами програмування алгоритмів розв'язання задач з інформатики; здатність до участі в створенні, підтримуванні й розвитку електронних освітніх ресурсів, інформаційного освітнього середовища й дистанційних систем навчання в закладах середньої освіти [16, с. 6] (змістово-операційний компонент); здатність до рефлексії й самоорганізації професійної діяльності [16, с. 7] (контрольно-оцінний компонент).

Розглянувши Проект Стандарту вищої освіти України спеціальності 014 «Середня освіта», предметна спеціалізація «Інформатика» (2017 р.) [18], Освітньо-професійну програму «Середня освіта: інформатика» за спеціальністю 014 «Середня освіта» предметною спеціальністю 014.09 «Інформатика» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» (2019 р.) ІДГУ [16] та наукові праці щодо компетентностей, ми виділили такі компетентності, яких належить досягти в результаті формування готовності майбутніх учителів інформатики до застосування інтернет-технологій у професійній діяльності:

1) професійна компетентність – знання інтернет-технологій та вміння застосовувати інтернет-технології в професійній діяльності (змістово-операційний компонент);

2) спеціальна компетентність – уміння проводити дослідницьку роботу як частину професійного розвитку фахівця, тобто вміння дослідити потрібну інтернет-технологію, визначити чи дійсно ця технологія належить до інтернет-технологій, як її можна застосувати в освітньому процесі (змістово-операційний компонент);

3) диференційно-психологічна компетентність – уміння аналізувати свою професійну діяльність, уміння аналізувати, оцінювати навчальні й розвивальні можливості інтернет-технологій у викладанні інформатики, методики застосування інтернет-технологій (контрольно-оцінний компонент);

4) методична компетентність – уміння самостійно навчатися, професійно самовдосконалюватися, розробляти навчальні завдання, веб-сайти, інформаційні освітні ресурси тощо, застосовуючи інтернет-технології (мотиваційний і змістово-операційний компоненти);

5) аутопсихологічна компетентність – уміння критично оцінювати методи розробки навчальних завдань для учнів із застосуванням інтернет-технологій (контрольно-оцінний компонент);

6) соціально-психологічна компетентність – уміння працювати в колективі, з учнями із застосуванням інтернет-технологій (змістово-операційний компонент);

7) інформаційна компетентність – знання інтернет-технологій, принципів функціонування інтернет-технологій, мети й завдання, можливостей інтернет-технологій для освіти (змістово-операційний компонент);

8) соціальна компетентність – здатність співвідносити свої прагнення з інтересами інших, робота в команді, тобто співвідношення прагнень застосування інтернет-технологій з можливостями учнів, програмної та апаратної складових комп'ютерного класу (контрольно-оцінний компонент);

9) комунікативна компетентність – уміння отримувати, надавати потрібну інформацію, відстоювати власну позицію щодо застосування інтернет-технологій у професійній діяльності (змістово-операційний компонент);

10) технологічна компетентність – уміння формувати необхідні якості для організації освітнього процесу з застосуванням інтернет-технологій (мотиваційний компонент);

11) проєктно-технологічна компетентність – здатність усвідомити алгоритм діяльності, здатність проєктувати освітній процес і вміти організувати позанавчальну діяльність із застосуванням інтернет-технологій (змістово-операційний і контрольно-оцінний компоненти).

Опишемо, як формуються зазначені компетентності під час вивчення елективного курсу «Інтернет-технології» [5]. Так, професійна компетентність формується в результаті вивчення й використання базових технологій, хмарних технологій, веб-технологій; спеціальна й диференційно-психологічна компетентності – використання пошукових систем; методична компетентність – використання пошукових систем, списків розсилання, форумів, веб-технологій; аутопсихологічна компетентність – використання веб-технологій; соціально-психологічна компетентність – використання хмарних технологій (програмного забезпечення як сервісу), електронної пошти, відеоконференцій, IP-телефонії; інформаційна компетентність – у результаті вивчення й використання базових технологій, хмарних технологій, веб-технологій; соціальна компетентність – використання електронної пошти, хмарних технологій; комунікативна компетентність – базових технологій, хмарних технологій і веб-технологій; технологічна компетентність – у результаті використання комунікаційних служб, хмарних технологій, веб-технологій; проєктно-технологічна компетентність – базових технологій, хмарних технологій і веб-технологій. Виділені компетентності представлено в табл. 1 [5, с. 7].

Виділені результати навчання й компетентності майбутніх учителів інформатики формуються

Таблиця 1

Основні результати навчання й компетентності студентів

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	Знати поняттєвий апарат дисципліни й теоретичні основи поняття «інтернет-технології», принципи функціонування інтернет-технологій, класифікацію інтернет-технологій. Уміти визначати технології, які належать до інтернет-технологій.	Спеціальна компетентність. Інформаційна компетентність.
2.	Знати мету й завдання, можливості застосування інтернет-технологій в освіті. Уміти об'єктивно оцінювати навчальні й розвивальні можливості інтернет-технологій для вивчення інформатики.	Інформаційна компетентність. Диференційно-психологічна компетентність.
3.	Знати методики застосування інтернет-технологій у професійній діяльності. Уміти розробляти навчальні завдання, веб-сайти, інформаційні освітні ресурси тощо, застосовуючи інтернет-технології.	Інформаційна компетентність. Методична, диференційно-психологічна, аутопсихологічна компетентності.
4.	Знати напрями застосування інтернет-технологій в активізації пізнавальної діяльності учнів, у реалізації системи контролю, оцінки й моніторингу навчальних досягнень учнів. Уміти проєктувати освітній процес із застосуванням сучасних інтернет-технологій. Уміти організувати позанавчальну діяльність із застосуванням інтернет-технологій. Уміти самостійно опанувати, аналізувати, оцінювати нові знання й уміння з теорії й практики інтернет-технологій.	Спеціальна, соціально-психологічна, диференційно-психологічна, аутопсихологічна компетентності. Інформаційна компетентність. Соціальна компетентність. Комунікативна компетентність. Технологічна компетентність. Проєктно-технологічна компетентність.

у студентів під час вивчення дисципліни вільного вибору студентів «Інтернет-технології».

Висновки. Отже, під час вивчення навчальних дисциплін у студентів формуються компетентності. Від сформованих компетентностей залежить рівень готовності фахівців до виконання професійної діяльності. У будь-якій сфері необхідні фахівці з високим рівнем знань, умінь, навичок і особистісних якостей. На тепер рівень фахівців визначається за тим, які компетентності вони мають. Відповідно формування компетентностей у майбутніх учителів є головним завданням сучасної вищої освіти.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в продовженні вивчення компетентнісного підходу до навчання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Айзенбарт М. Сутність понять «компетентність» і «компетенція» в сучасній науковій парадигмі. *Молодь і ринок*. 2017. № 3. С. 88–92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_3_19.
2. Академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/s/kompetentnyj>.
3. Батечко Н., Дібрівна Е. Формування математичної компетентності студентів у контексті європейського освітнього простору. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2019. Вип. 3–4 (66–67). С. 52–58.
4. Генсерук Г. Цифрова компетентність як одна із професійно значущих компетентностей майбутніх учителів. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2019. Вип. 6. С. 8–16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeeetu_2019_6_4.
5. Дущенко О.С. Інтернет-технології: навчально-методичний комплекс. Ізмаїл: Ірбіс, 2017. 292 с.
6. Дущенко О.С. Ключові компетентності вчителя інформатики. *Освіта, економіка управління: сучасний стан та інновації*. 2019. Вип. 2. С. 26–34.
7. Дущенко О.С. Формування готовності майбутнього вчителя інформатики до застосування інтернет-технологій у професійній діяльності: автореф. дис. на здобуття канд. пед. наук: 13.00.04. Одеса, 2019.
8. Ємчик О.Г. Комп'ютерно-орієнтовані технології у роботі з дітьми дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 18. Т. 3. С. 160–163.
9. Костєва Ю. Поняття «компетентність» у сучасній освіті. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія «Педагогіка»*. 2015. № 1 (14). С. 216–221.
10. Кубенко І.М. Що таке компетентність і як її розуміють в освіті. URL: http://tme.umo.edu.ua/docs/Dod/1_2010/kubenko.pdf.
11. Куликова Л., Зіненко Н. Формування професійних компетентностей у навчальних закладах. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія «Педагогіка»*. 2016. № 1 (16). С. 100–105.
12. Лазаренко Л.М. Обґрунтування змісту й структури іншомовної комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 18. Т. 3. С. 56–59.
13. Лейко С.В. Поняття «компетенція» та «компетентність»: теоретичний аналіз. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2013. Вип. 4. С. 128–135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_15.
14. Маковецька Н. Професійна компетентність викладачів як умова ефективного впровадження інтенсивних технологій у процесі підготовки фахівців галузі туризму. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія «Педагогіка»*. № 2 (13). 2014. С. 165–169.
15. Нестеренко І.Б. Колаборативне навчання в процесі формування комунікативної компетентності при підготовці вчителів іноземних мов. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 18. Т. 3. С. 74–77.
16. Освітньо-професійна програма «Середня освіта: інформатика» першого рівня вищої освіти на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 014 «Середня освіта» предметною спеціальністю 014.09 «Інформатика» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка». Кваліфікація «Бакалавр освіти з інформатики. Учитель інформатики». Ізмаїл, 2019. 14 с. URL: http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/opp-informatyka_vstup_2019_bak.pdf.
17. Плахотнік О.В. Модернізація освітнього процесу у вищій школі на засадах компетентнісного підходу. *Інформаційні технології в освіті: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 2014. С. 262–274.
18. Проект Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр. Галузь знань – 01 «Освіта», спеціальність – 014 «Середня освіта», предметна спеціалізація – 014.09 «Середня освіта (Інформатика)».
19. П'янкоська І.В. Формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка»*. 2009. Т. 108. Вип. 95. С. 155–160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2009_108_95_31.
20. Сходинки до педагогічної майстерності: словник з курсу «Основи педагогічної майстерності» / уклад. Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатівич. Старобільськ, 2015. 136 с.
21. Ткачук Г. Компетентнісний підхід у процесі технічної підготовки вчителя інформатики. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія «Педагогіка»*. 2016. № 1 (16). С. 217–222.
22. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с.
23. Ягупець С.Ю. Основні складові професійної компетентності майбутнього вчителя технологій. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Педагогічні науки»*. 2014. № 117. С. 165–169.
24. Ярошенко О. Розвиток дослідницької компетентності як цілеспрямований процес професійного зростання науково-педагогічного працівника. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2019. Вип. 3–4 (66–67). С. 37–44.